

BİLGİ EDİNME HAKKININ KULLANIMI KÜLTÜRÜ YERLEŞİYOR

Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, 2007 yılına ait bilgi edinme başvurularının istatistiki verileri içeren raporlarını, Bilgi Edinme Hakkı Kanununun 30. maddesi uyarınca Şubat ayı içerisinde Başbakanlık Bilgi Edinme Değerlendirme Kuruluna göndermişlerdir.

Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu aynı maddenin hükümlerine göre hazırladığı değerlendirme raporunu, söz konusu kurum ve kuruluşların raporlarıyla birlikte 30/04/2008 tarih ve 495 sayılı yazısıyla TBMM Başkanlığına sunmuştur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca kamuoyunun bilgisine sunulan 2007 Yılı Genel Raporu TBMM internet sitemizde yayımlanmıştır.

Bu rapora göre 2007 yılında Bilgi Edinme Hakkı Kanununun kapsamına giren kurum ve kuruluşlara yapılan başvuru kaydı toplam 998.442 olmuştur. Diğer kurum ve kuruluşlara yönlendirildiği için mükerrer kayda giren 58.522 başvurunun çıkarılmasıyla, 2007 yılındaki toplam net başvurunun 939.920 olduğu görülmüştür.

2007 yılında başvuru sayısı bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 9 oranında artmıştır. 2006 yılında, bir önceki yıla göre gerçekleşen yüzde 38 oranındaki artışla kıyaslandığında, vatandaşlarımızın bilgi edinme sistemine ilgisinin artarak devam ettiğini, ancak belli bir düzeye yerleşmekte olduğunu göstermektedir.

2007 yılında yapılan toplam net başvurunun 751.089'unu oluşturan yüzde 79,9'una olumlu cevap verilmiştir. Bu oran 2006 yılındaki yüzde 86,4 olan olumlu cevap oranıyla kıyaslandığında bir gerilemeyi ifade etmektedir.

2007 yılındaki net başvuruların yüzde 11,5'ini oluşturan 108.530'u kısmen olumlu kısmen de olumsuz cevaplanmıştır. 2006 yılında yüzde 4,4 olan bu oranın iki kattan fazla aşıldığı dikkat çekmektedir.

Diğer yandan, gizli ya da Devlet sırrı niteliğindeki bilgiler çıkarılmak suretiyle yüzde 0,8 oranını oluşturan 8.151 adet bilgi ve belgeye erişim sağlanmıştır. 2006 yılındaki yüzde 1,1 oranıyla kıyaslandığında, Devlet sırrı veya gizlilik niteliğiyle yapılan ayıklamalarda azalma olduğu anlaşılmaktadır.

2007 yılında yüzde 7,4 oranını oluşturan 70.378 başvuru ret edilmiştir. 2006 yılında gerçekleşen yüzde 8 oranına göre, ret edilen başvuru oranında fazla bir değişiklik olmadığı görülmektedir.

Kurula itiraz eden 1.119 başvuru sahibinden 554'ü ise idari yargıya başvurmuştur. Bu konuda 2006 yılına göre oransal ve sayısal olarak dikkat çekici bir değişiklik gözlemlenmemektedir.

2007 yılında Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlarca uygulamada karşılaşılan tereddütler için Kurula 23 başvuru yapılmış ve Kurulun aldığı kararlar ilgili kurumlara bildirilmiştir.

Diğer yandan Türkiye Büyük Millet Meclis Başkanlığına yapılan bilgi edinme başvuruları 2007 yılında bir önceki yıla göre yüzde 18,5 oranında azalarak 1.865 olmuştur. Söz konusu başvuruların yüzde 70,5'ini oluşturan 1.316'sı olumlu cevaplandırılmış; yüzde 17,2'sini oluşturan 321'i reddedilmiş, 228 başvuru ise ilgisi nedeniyle diğer kurum ve kuruluşlara gönderilmiştir.

Bilindiđi üzere, bilgi edinme hakkı insan haklarından biri olarak kabul edilmektedir. Kişilerin bilgi edinme hakkını kullanmaları, demokratik ve şeffaf yönetimin gereği olan eşitlik, tarafsızlık ve açıklık ilkelerinin de gereğidir. Bu hak bazı ülkelerde anayasal düzeyde, bazılarında da ülkemizde olduğu gibi yasa düzeyinde düzenlemelerle güvenceye alınmıştır.

Bilgi edinme hakkı, idareye işleyişi konusunda her an bilgi verme yükümlülüğünü getirmekte ve idareyi hukuk devleti olma idealine bağlı tutmaktadır. Aynı zamanda bireylerin, yönetimi sorgulayabilme ve yönetime katılma kanallarını da genişletmektedir.

Ülkemiz açısından, her yıl bir öncekine göre başvuruların artması, olumlu cevap oranının yüksek olması ve uygulamada bazı aksaklıklara rağmen sistemin genelde sağlıklı işlemesi sevindiricidir. Bu durum bilgi edinme kültürünün hem kurum ve kuruluşlarımız ve hem de vatandaşlarımız nezdinde gittikçe artan oranlarda benimsendiğini ve sistemin sağlıklı şekilde yerleştini göstermektedir.

[\(4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu uygulamasında, kurum ve kuruluş bazında 2007 yılına ilişkin başvurular ve sonuçları ile ilgili raporu inceleyebilirsiniz.\)](#)